

СВІТЛЯЦЯ

ДОДАТОК ДО ГАЗЕТИ "НОВИНИ АКАДЕМІЇ"

№4 2005 (12)

для студентів ДОННАБА

Шановне студентство!

Щиро вітаємо з Новим роком і бажаємо успіхів у навчанні, перемог у коханні, добробуту і здоров'я усій вашій родині.

З НОВИМ РОКОМ!

Новий рік – одне із стародавніх свят. Народи у наших широтах відзначали новорічне свято вже п'ять-шість тисяч років тому. Воно починалося з зимового сонцестояння, приблизно 25 грудня, коли коротшає найдовша ніч і подовжується найкоротший день, і святкувалося 12 днів – по числу місяців у році.

Ця дата тісно пов'язана з язичницькими віруваннями наших предків. У них рік ділився на 12 місяців. Ось деякі назви: сечень (січень) – пов'язаний із вирубкою лісу; березень – час збирання соку з берези; серпень – час жнив тощо. Всі вони відображають трудовий цикл життя.

ГОЛОВНА ГОСТЯ НОВОРІЧНА ЯЛИНКА

Прикрашаючи новорічну ялинку, ми робимо злі сили добрими – цій традиції вже понад 300 років. Звичай прикрашати ялинку виник ще в стародавніх германських племенах і згодом із Німеччини поширився на всі європейські країни.

ДІД МОРОЗ І СНІГУРОНЬКА

Діда Мороза фантазія жителів півночі Європи народила більше двох тисяч років тому. А ось Снігуронька – явище виключно російське. Хоча такий образ існував у Росії ще з язичницьких часів, героїнею новорічних свят вона стала завдяки таланту драматурга О.М.Островського і з тих пір незмінно супроводжує Діда Мороза всюди, де б він не був.

Світові традиції

ЯК ЗУСТРІЧАЮТЬ НОВИЙ РІК

В Англії прихід Нового року не відзначають гамірним, багатолюдним святом. Ніхто нікого на Новий рік спеціально не запрошує. Проте є неписане правило, за яким кожен у цей вечір чи вночі, не чекаючи запрошення, може прийти в будь-який дім і буде гостинно прийнятий. Гість має принести з собою вуглинку, кинути її господарям у камін і побажати, щоб вогонь у цьому домі горів довго-предовго.

У Нідерландах до новорічного столу подають пончики з родзинками, їх господині печуть лише раз на рік – до новорічної вечері. Усі судна, що стоять в цей час у портах країни, опівночі короткими гудками вітають прихід Нового року.

У японців здавна повелося опівночі вітати прихід Нового року 108 ударами дзвонів у храмах. Нині новорічний дзвін там транслюють по радіо. З останнім ударом дзвона належить лягти спати, щоб пробудитися на світанку і зустріти Новий рік із першими променями сонця. За давнім японським повір'ям, бажання обов'язково збудеться, якщо малюк у новорічну ніч покладе під подушку малюнок із зображенням того, про що мріє. Тому в переддень Нового року маленькі жителі Японії зайняті малюванням.

ТАК ВІТАЮТЬ З НОВИМ РОКОМ

на Херсонщині:

А в полі, полі сам Господь ходив,

Сам Господь ходив, зерно розносив.

Діва Марія Бога просила:

«Уроди, Боже, жито, пшеницю,
Жито, пшеницю, всяку пашницю»

Сію, вію, посіваю, з Новим Роком поздоровляю.

Будьте здорові з Новим Роком і з Василем.

Дай, Боже!

на Гуцульщині:

Сійся, родися, всяка пашниця:
жито, пшениця,

Ячмінь, овес, гречка, горох, сочевиця,

Та на цей рік най вам дасть Господь Бог,

Щобисьте біди-смутку не знали,

В щастю, здоров'ю многі літа проживали,

А по смерті царство небесне оглядали.

Гаразд вам, мир Божий зо всіма вами!

ДОБРИЙ ВЕЧІР

Добрий вечір тобі, пане господарю, радуйся!

Ой радуйся, земле, Син Божий народився!

Застеляйте столи та все килимами, радуйся! Ой радуйся...

Та кладіть калачі з ярої пшениці, радуйся! Ой радуйся...

Бо прийдуть до тебе три празники в гості, радуйся! Ой радуйся...

Ой перший же празник – та Різдво Христове, радуйся! Ой радуйся...

А другий же празник – Василя святого, радуйся! Ой радуйся...

А третій же празник – Святе Водохреще, радуйся! Ой радуйся...

А що перший празник зішле тобі вітиху, радуйся! Ой радуйся...

А що другий празник зішле тобі щастя, радуйся! Ой радуйся...

А що третій празник зішле всім нам долю, радуйся! Ой радуйся...

РІЗДВО ХРИСТОВЕ

7 січня

Різдво Христове – одне з найбільших свят року, оскільки народження Ісуса «осіяло світ світлом розуму», а сповістила про це дуже яскрава зірка, що засяяла в ту ніч над Віфлеємом.

Існує повір'я, що опівночі перед Різдвом Небесні Врата відчиняються і з висоти на землю спускається сам Бог-Син.

Різдво святкується у різний час: католиками – 25 грудня за новим стилем, Українською і Російською Православною Церквою – 7 січня за новим стилем.

На Різдво Христове, за давнім звичаєм, перед утреною – ранньою службою у церкві – пастухи і діти «обсівали дома». Вони вітали господарів зі святом і кидали у кожний дім жменю вівса, промовляючи: «На тих, хто живе, на тих, хто плодиться, на здоров'я».

Колись обов'язковою стравою на Різдво було поросся, начине кашею, і холодець зі свинячих ніжок. Пекли печиво у вигляді корів, кіз, півників і дарува-

ли його рідним, щоб у дворі завжди було багато різної худоби.

З Різдвом Христовим!

СТАРИЙ НОВИЙ РІК

14 січня

За традицією, рано-вранці на свято Василя Великого, а Новий рік – за старим стилем, селом ходять засівальники – хлопчики 7-14 років. У мішечку або ж рукавичці у них зерно. Заходячи до оселі, символічно засівають, промовляючи: «На щастя, на здоров'я, на Новий рік. Роди, Боже, жито, пшеницю, у загородці бика та телицю, а у хліві – барана та вівцю, за піччю – дітей купу». Або: «Сію, вію, засіваю, з Новим роком вітаю!»

Засівальники – бажані гості, їх запрошують до столу, «аби все гарно садилось», «аби свати сідали». Після обрядового дійства господарі пригощають засівальників, дарують яблука, бублики, пиріжки, інші ласощі, а часом і дрібні гроші.

На світанку на Новий рік здійснювали ритуальне вмивання (перед тим у воду кидали гроші), аби були вродливими і багатими. На Гуцульщині у цей день глава сім'ї ходив на річку обмивати хліб і, повернувшись, благословляв ним усіх домашніх, прикладаючи буханець кожному до голови. Так він ніби наділяв людей магічною силою хліба – символу родючості та достатку. Загальновідомі в Україні і новорічні вогнища. Після візиту засівальників хазяїн виносив з хати соломку, сміття і запалював у саду чи на городі. Вважалося, що цей вогонь сприяє родючості дерев та захищає їх від шкідників.